

MOCIÓ 3

**DOCUMENT APROVAT PEL
CONSELL D'ESTUDIANTS EN
RELACIÓ AMB
L'AVANTPROJECTE DE LLEI
D'UNIVERSITATS**

- S'aprova com a recomanació la moció 3, document aprovat pel Consell d'Estudiants en relació amb l'avantprojecte de Llei d'universitats. El resultat de la votació ha estat el següent:

Vots a favor: 39

Vots en contra: 10

Vots en blanc: 20

Punts mínims per la nova llei d'universitats

Sembla força acceptat que la Llei de Reforma Universitària (LRU) de 1983 ha quedat superada per les necessitats i els reptes que la comunitat universitària i el seu entorn plantegen en l'actualitat. També cal dir que el govern de l'Estat vol tirar endavant una nova llei que substitueixi la LRU, completant els canvis en les diferents lleis d'educació que el govern ha anat introduint. En aquest context, quan les línies bàsiques de la proposta de nova llei han estat presentades i tot sembla indicar que es vol cercar un augment de la competitivitat entre universitats, una retallada en la democràcia en el govern d'aquestes, i a més no es parla d'un augment en el finançament públic que permeti la millora de les universitats i faciliti l'accés d'aquells que ara no poden a aquestes; els estudiants ens volem dirigir al conjunt de la comunitat universitària i a la societat per exposar els punts claus que entenem ha d'afrontar qualsevol canvi en la legislació vigent.

Creiem que el punt de partida per l'actualització de la llei continua essent la diversa missió de la Universitat com servei, motor i consciència social, a través de la creació, conservació, desenvolupament i crítica del coneixement, i de la seva transmissió atenent al dret universal a l'educació superior.

I. Finançament

Són les Comunitats Autònomes les que tenen transferides les competències d'assignació de recursos, això fa que es vulgui defugir d'aquest debat a l'hora de discutir la nova llei, de fet el govern ha explicat que no es contempla augmentar el finançament i que en tot cas això s'haurà de parlar en el marc autonòmic. Per nosaltres és imprescindible que es discuteixi, tant en el marc de la Comunitat Autònoma com en el marc del sistema de finançament d'aquestes, i que s'arribi a un compromís ferm expressat en un pla de finançament que solucioni els problemes econòmics que les nostres universitats públiques i els seus estudiants pateixen diàriament.

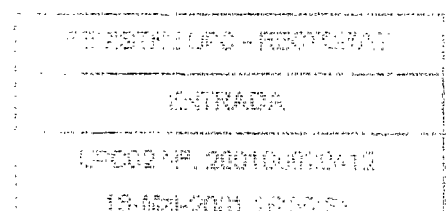
Qualsevol proposta per millorar la situació de la Universitat pública ha de passar per un augment molt significatiu del finançament públic que ara rep, situant-nos com a mínim en els nivells que observem al nostre entorn i tendint a les xifres dels països escandinaus.

Ens posicionem doncs, per un pla de finançament que contempli:

- 1) Augment de la despesa en Educació pública superior del 1,26% al 1,75% del PIB.
- 2) En particular, augment dels ajuts als estudiants de l'actual 0,09% del PIB al 0,27%², i dignificació de les retribucions del personal.
- 3) Congelació de les taxes acadèmiques en termes absoluts i progressiva disminució d'aquestes. Gratuïtat per les persones amb rendes més baixes.
- 4) Augment de la despesa pública en Recerca i Desenvolupament (R+D) del 0,55% al 0,9%¹ del PIB.
- 5) Desaparició de les desviacions directes o indirectes de finançament públic cap a les universitats privades.
- 6) Augment de la inversió en noves tecnologies garantint el seu accés en igualtat d'oportunitats a tota la comunitat universitària així com potenciant el seu ús com a eina de millora en la qualitat docent.
- 7) Control i redistribució per part de la comunitat universitària de les inversions privades seguint uns criteris de qualitat i equitat.

1 Mitjana de l'OCDE (països desenvolupats)

2 Mitjana de la Unió Europea

II. Òrgans de govern

Un dels temes que es tracten amb més recurrència a l'hora d'afrontar la nova llei d'universitats són els òrgans de govern d'aquesta. Per nosaltres és un tema fonamental i creiem necessari destacar que el govern universitari hauria de basar-se en la participació i la corresponsabilitat, defugint tota temptació de presidencialisme o jerarquització. A més, considerem que la Universitat hauria d'ésser escola i exemple de democràcia, participació i implicació cívica en el govern col·lectiu.

A l'actualitat els òrgans de govern de les universitats públiques són els següents:

- **Claustre General**, és triat per sufragi universal i és el màxim òrgan de govern. És l'encarregat d'elegir al rector i de controlar la tasca d'aquest. Els estudiants representen entre el 20 i el 30% del Claustre (cal dir que la LRU de 1983 no fixava el percentatge de participació d'aquests), el personal d'administració i serveis (PAS) representa al voltant del 10% i els professors un percentatge mai inferior al 60%. Així els representants dels estudiants (i dels altres estaments) en aquest òrgan són triats per i entre els mateixos estudiants.
- **Junta de Govern**, és triada pel Claustre General i és el màxim òrgan de govern ordinari. La seva composició manté, més o menys, els mateixos percentatges per estudiants, professorat i PAS que al Claustre General.
- **El Consell Social**, és la via de participació de la societat en el govern de la Universitat, però actualment només està format per representants del govern autonòmic, representants del Parlament autonòmic, de la patronal, les cambres de comerç, els sindicats, els col·legis de professionals i una part universitària triada per la Junta de Govern.

La proposta presentada per la ministra Pilar del Castillo suposa:

- Sistema d'elecció del rector per sufragi universal ponderat (els professors passarien a tenir un percentatge mínim del 70%, reduint-se la participació d'estudiants i PAS). Aquest rector veuria augmentades les seves competències i quedaria lliure de l'actual control que li exerceixen Claustre i Junta de Govern, tot i que el Claustre continuaria podent-lo revocar. A més aquest sistema d'elecció podria fer que les candidatures econòmicament millor recolzades sortissin en una posició clarament avantatjada.
- Supressió de l'actual Junta de Govern, que seria substituïda per un Consell de Govern, que seria el màxim òrgan de govern de la Universitat. Un terç d'aquest òrgan seria triat pel rector, un terç d'entre la part no universitària del Consell Social i un terç triat pel Claustre. Així la participació democràtica i directa dels diferents estaments quedaria relegada al Claustre (de caire fonamentalment consultiu) i a un terç del Consell de Govern. És a dir, la participació de la comunitat universitària, i per extensió dels estudiants, en el seu govern seria inexistent o si més no simbòlica.

Front aquesta proposta presentem aquestes mesures per millorar i fer avançar la democràcia en l'actual govern de les Universitats:

- 8) Professionalització interna de la gestió, supervisada pel Claustre i conscient de la realitat universitària.
- 9) Reforçar i garantir que es compleixin les funcions del Claustre, mantenint el seu paper de control, evitant qualsevol pèrdua de competències d'aquest o de la Junta de Govern en favor del rector i essent el màxim òrgan de govern.
- 10) Configuració de la Junta de Govern com a permanent del Claustre, mantenint les seves competències de màxim òrgan de govern ordinari.
- 11) Garantir la participació plural dels diferents estaments universitaris en el Claustre General i la Junta de Govern.
- 12) Reconeixement dels òrgans democràtics de participació estudiantil (consells d'estudiants, delegacions, assemblees,...) així com garantir una dotació de recursos que permeti el seu correcte desenvolupament.

- 13) Articulació de Meses de Negociació sindical dels empleats de la Universitat, en els tres nivells: estatal, autonòmic i de cada universitat; delimitant les competències de cadascuna.
- 14) Reforçar i aprofundir en les funcions d'intermediació social, supervisió, avaluació de resultats i rendició de comptes per part dels Consells Socials, aquestes tasques estarien clarament diferenciades i complementàries de les de govern ordinari. Caldrà, a més, revisar l'actual composició dels Consells Socials per garantir la participació de tota la societat (i no únicament de la seva part privilegiada) en el govern universitari.
- 15) Inclusió en el *Consejo de Universidades* de representants dels agents socials i altres institucions cíviques, i creació d'òrgans anàlegs a cada Comunitat Autònoma.
- 16) Creació d'òrgans i mecanismes d'avaluació i acreditació per les diferents activitats de la Universitat, així com de programes específics, que no condueixin a la discriminació entre Universitats i que vagin encaminades a trobar solucions a les mancances que s'observin en les diferents avaluacions.

III. Estructura de personal.

La qualitat del servei universitari depèn en gran mesura de les capacitats i actituds del seu personal. És per això fonamental garantir una suficient estabilitat laboral i unes raonables expectatives de promoció. La nova llei hauria d'apuntar la regulació del personal públic en la Universitat, el disseny de plantilles, la seva gestió per competències, etcètera. A més cal reconduir l'actual tendència a la precarietat en molts llocs de treball. Cal també prestar una especial atenció a la creació de noves figures precàries com la d'ajudant contractat i professor ajudant doctor, proposades per la ministra.

És també necessari tractar la selecció del professorat, on cal preservar l'autonomia universitària, garantint la solvència i el mèrit dels seleccionats. La proposta que presenta el govern, amb una prova d'habilitació estatal i una posterior tria per part de les Universitats trenca amb aquests principis i obra les portes a la competència per portar-se els millors, i no garanteix que aquells que es puguin seleccionar (després de l'habilitació i la tria de les Universitats que ho facin primer) siguin els idonis pel perfil que la Universitat requereixi.

Així doncs els punts bàsics per l'estructura del personal serien:

- 17) Configuració d'una carrera acadèmica per al Personal Docent i Investigador (evitant la separació en cossos estancs amb les mateixes funcions, i la marginació per les titulacions impartides) i una professional pel PAS, mitjançant mecanismes adequats d'avaluació i promoció, incloent tanmateix etapes específiques de formació, tant investigadora com docent, per al PDI; el seu desenvolupament correspondria a un posterior Estatut específic.
- 18) Regularitzar la situació laboral de tots els llocs de treball, garantint condicions dignes i evitant les borses de precarietat, per exemple a les etapes de formació o en cas de creació de noves figures de professorat contractat, adaptables a les necessitats de docència i investigació; en particular, eliminació del contracte administratiu.
- 19) Aplicar a cada plaça de PDI a cobrir un procés descentralitzat de selecció en dues fases: preselecció i informe, atenent a la solvència i capacitat tant docent com investigadora dels candidats, per part d'experts externs nomenats ad hoc i amb competències únicament per aquesta plaça; selecció definitiva per part de la pròpia Universitat, en funció de l'adequació a les funcions a desenvolupar, d'entre els abans preseleccionats.
- 20) Reconeixement dels drets laborals de les actuals beques de col·laboració amb la Universitat, així com de les beques de col·laboració en empreses, administracions, cursos de doctorat i/o altres entitats.
- 21) Establir mecanismes d'avaluació del professorat, tenint en compte l'opinió dels estudiants (expressada per enquestes,...). Els resultats d'aquesta avaluació, que es difondran a tota la comunitat universitària, serviran per proposar mesures correctores d'aquells aspectes valorats negativament, aquestes mesures poden ser cursos realitzats per experts i dirigits a

millorar la docència (parlar en públic, mantenir l'atenció dels estudiants i d'altres). Si no s'observen millores els resultats de les avaluacions es tindrien en compte a l'hora d'estudiar promocions dels afectats.

IV. Accés a la Universitat.

Aquest ha estat se'ns dubte la proposta feta pel govern que ha tingut un major pes mediàtic, aconseguint reduir o fins i tot eliminant el debat sobre la resta de temes que considerem d'igual o major importància pel futur de les Universitats públiques. La proposta que presenta el govern significaria una eliminació de la selectivitat i aquelles facultats o centres amb major demanda que oferta podrien establir una prova per a seleccionar els estudiants que acceptaria. Per nosaltres això és un nou pas en la competència entre Universitats i suposa un greuge vers la igualtat d'oportunitats. Aquesta mesura crearia Universitats d'èlit que rebrien els millors acadèmicament i que econòmicament s'ho poguessin permetre (podria suposar desplaçaments,...) i les altres Universitats amb proves d'accés més fàcils, o sense, que rebrien la resta d'estudiants: els que no han pogut acadèmicament i els que no s'ho podien permetre econòmicament.

Nosaltres ens posicionem per que hi hagi qualitat a tot el sistema universitari i per la col·laboració entre les Universitats.

És per això que demanem:

- 22) Garantir el dret universal a l'ensenyament superior, augmentant el número de places en aquells estudis amb una major demanda que oferta, fins arribar a cobrir el número d'estudiants que ho demanen en primera opció. Fins que aquesta situació no sigui possible mantenir les PAAU (selectivitat) i l'actual via d'accés, evitant multiplicacions absurdes de proves.
- 23) Eliminació de l'actual limitació que fixa la LOGSE al número de places reservades als estudiants majors de 25 anys que han superat les proves específiques⁴.
- 24) Pel que fa a la mobilitat dels estudiants, és imprescindible que la seva potenciació vagi acompanyada de beques que garanteixin als estudiants menys afavorits poder gaudir d'aquestes experiències. A més, s'hauran d'establir els mecanismes adients perquè les diferents nacionalitats històriques no es vegin perjudicades, ans el contrari enriquides. És per això necessari garantir l'idioma i els trets propis de determinades titulacions i que no es perdin en l'afany de captar estudiants.
- 25) Elaborar un pla per tal de fomentar l'accés a la Universitat dels col·lectius més desfavorits, així com programar mesures de discriminació positiva.

⁴ Actualment es reserva un número de places no inferior a l'1% i mai superior al 3% als diferents ensenyaments quan mai abans s'havien fixat aquests percentatges.